II

(Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 25 februari 1998

om ett stöd i form av utvecklingsbistånd som Tyskland beviljat för byggandet av ett mudderverk som sålts till Indonesien

[delgivet med nr K(1998) 583]

(Endast den tyska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(1999/142/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 93.2 första stycket i detta,

med beaktande av rådets direktiv 90/684/EEG av den 21 december 1990 om stöd till varvsindustrin ([1]), förlängt genom rådets förordning (EG) nr 3094/95 av den 22 december 1995 om stöd till varvsindustrin ([2]), senast ändrad genom förordning (EG) nr 2600/97 ([3]), särskilt artikel 4.7 i denna,

med beaktande av synpunkter från berörda parter som givits tillfälle att yttra sig enligt artikel 93 i EG-fördraget, och

av följande skäl:

I

Genom en skrivelse av den 3 januari 1996 framförde den europeiska mudderverksorganisationen (European Dredging Association, EuDA) ett klagomål angående försäljningen av tre mudderverk från Tyskland till Indonesien. Organisationen antog att det stöd som beviljats i samband med försäljningen inte var förenligt med direktiv 90/684/EEG (sjunde direktivet om stöd till varvsindustrin). Enligt skrivelsen skall stödet ha gjort det möjligt för en anbudsgivare att, i konkurrens med andra företag som tillhandahåller mudderverkstjänster inom ramen för internationella anbudsinfordringar i Taiwan och Thailand, erbjuda ett pris som understiger priset på den lokala marknaden.

Genom skrivelse SG(94) D/6533 av den 17 maj 1994 till Tyskland samtyckte kommissionen till beviljandet av utvecklingsbistånd i samband med försäljningen av tre mudderverk från varvet Volkswerft Stralsund till det indonesiska företaget Pengerukan ("Rukindo"). Rukindo är ett offentligt aktiebolag som helt och hållet ägs av det indonesiska finansministeriet. Utvecklingsbiståndet beviljades i form av ett lån från Kreditanstalt für Wiederaufbau. Lånet täckte 90 % av kontraktsvärdet under en elvaårsperiod och hade en räntesats på 3,5 %. OECD-bidragsekvivalenten uppgick till 25,35 %. Låntagare var Republiken Indonesien, företrädd av sitt finansministerium.

I anmälan av stödåtgärden av den 24 mars 1994 angavs de platser i Indonesien där mudderverken skulle sättas in. I sin skrivelse till Tyskland om godkännande av stödet klargjorde kommissionen att mudderverken fick användas endast i Indonesien.

([1]) EGT L 380, 31.12.1990, s. 27.
([2]) EGT L 332, 30.12.1995, s. 1.
([3]) EGT L 351, 23.12.1997, s. 18.

II

Efter att det uppdagats att mudderverken hade använts på ett sätt som uppenbart avvek från de villkor som uppställdes i kommissionens godkännande av stödet, och eftersom Tyskland inte hade meddelat några ändringar, begärde kommissionen genom en skrivelse av den 31 juli 1996 upplysningar av den tyska regeringen om mudderverkens användning, vilken stödnivå som beviljats för detta projekt och det indonesiska företagets finansiella situation.

Efter det att tidsfristen förlängts gav Tyskland de begärda upplysningarna genom en skrivelse av den 6 november 1996. I skrivelsen bekräftades det att ett av mudderverken hade använts i Malaysia, utanför indonesiskt territorialvatten. Däremot nämndes det inget om att det skulle ha använts i Taiwan och Thailand, såsom EuDA hade rapporterat.

Den tyska regeringen hävdade att mudderverket inte kunde användas med full kapacitet på indonesiskt vatten, eftersom flera av de hamnbyggnadsprojekt för vilka det ursprungligen hade förvärvats hade drabbats av förseningar. Användningen av mudderverket i Malaysia ingick dessutom i ett underleverantörskontrakt till ett indonesiskt företag, medan Rukindo enligt uppgift aldrig deltagit i anbudsgivning i samband med internationella anbudsinfordringar. Den tyska regeringen åtog sig dessutom att göra den indonesiska regeringen uppmärksam på att mudderverken fick användas endast för det ändamål för vilket de ursprungligen hade förvärvats.

Den tyska regeringen kunde inte lägga fram några uppgifter om Rukindos ekonomiska ställning, eftersom det inte fanns något konsoliderat och tillförlitligt årsbokslut för detta statskontrollerade företag, och eftersom det inte fanns någon direkt lånerelation till detta.

III

Med beaktande av den tyska regeringens svar bedömde kommissionen att det sätt på vilket mudderverken användes varken var förenligt med det godkännande som gavs i skrivelsen av den 17 maj 1994 eller med villkoren för beviljande av utvecklingsbistånd enligt artikel 4.7 i det sjunde direktivet om stöd till varvsindustrin. Vid den dåvarande tidpunkten var det ännu inte klart om projektet innehöll ett inslag av utveckling.

Kommissionen beslutade därför att inleda ett förfarande enligt artikel 93.2 i EG-fördraget för att undersöka om beviljandet och genomförandet av stödet var förenligt med godkännandet av den 17 maj 1994, och särskilt om det planerade stödet fortfarande innehöll ett inslag av utveckling och om detta var förenligt med gemensamma marknaden. Tyskland underrättades om detta genom en skrivelse av den 15 april 1997.

IV

Efter tillkännagivandet av att ett förfarande hade inletts [1] framförde den danska regeringen och EuDA sina synpunkter, i vilka de ansåg att användningen av mudderverken inte var förenlig med villkoren i kommissionens godkännande och att den stred mot det sjunde direktivet om stöd till varvsindustrin.

Dessa anmärkningar översändes till den tyska regeringen genom en skrivelse av den 25 augusti 1997 för att ge den tillfälle att yttra sig.

V

Tyskland svarade på inledandet av förfarandet genom en skrivelse av den 18 juni 1997, och på den danska regeringens och EuDA:s anmärkningar genom en skrivelse av den 9 oktober 1997. Synpunkterna kan sammanfattas på följande sätt:

Det viktigaste användningsändamålet för mudderverken var att fördjupa hamnområdet i Tanjung Priok, Batam, Bojonogara, Surabaya, Belawan, Semarang, Panjang och Ujang Padang. Dessa arbeten blev försenade på grund av finansieringsproblem, så att muddringen kunde genomföras endast i hamnarna Belawan, Tanjung Priok och Surabaya. Varken Rukindo eller Kreditanstalt für Wiederaufbau kunde göras ansvariga för dessa förseningar.

Mudderverket KK Aru II sattes in i Malaysia under 173 dagar år 1995 och under 156 dagar år 1996. På grund av skador på pumpar och ventiler blev den egentliga driftstiden för mudderverken dock betydligt kortare än deras sammanlagda tid i malaysiska vatten. År 1996 var KK Aru II det enda mudderverket i PT Rukindos flotta på 32 mudderverk som var i drift utomlands.

Kommissionen inledde förfarandet med hänvisning till uppgifter om att ett mudderverk skulle ha satts in i Thailand. Enligt tysk uppfattning handlade det emellertid inte om ett av de tre ovan nämnda mudderverken, utan snarare om KK Irian Jaya, som sattes in i Thailand mellan den 21 april och den 29 maj 1994, dvs. under 31 dagar.

Den tyska regeringen hävdade att mudderverket konstruerades enkom för arbetet i Indonesien, vilket bland annat krävde ett större djupgående än det som de då till buds stående mudderverken kunde erbjuda. Mudderverken behövde ett vattendjup på omkring åtta meter för att kunna fungera effektivt. Det påstods att möjligheterna att sätta in mudderverken i andra hamnar och på andra vattenvägar i Indonesien var begränsade på grund av deras djupgående. För att göra perioderna av overksamhet så korta som möjligt och täcka åtminstone en del av de fasta kostnaderna (personal, kapital osv.) såg sig Rukindo

[1] EGT C 192, 24.6.1997, s. 9.

nödsakat att ställa mudderverkens tjänster till förfogande för andra muddringsföretag, som sedan satte in dem utanför Indonesien. Denna användning torde dock inte strida mot huvudsyftet, som är att utveckla den indonesiska trafikinfrastrukturen. Enligt de argument som framfördes av den tyska regeringen har slutförandet inhemska projekt dessutom haft högsta prioritet. Mudderverken skall ha satts in utomlands endast under perioderna av overksamhet, när hamnutvidgningsprojekten försenades. Uthyrningen av mudderverk till utlandet skall ses som en strävan att använda utvecklingsbiståndet effektivt genom att skaffa tillskottskapital för infrastrukturprojektet genom intäkter i utländsk valuta. Dessutom påstås den tillfälliga användningen av mudderverket i utländska vatten ha gett erfarenheter som kan bidra till ökad effektivitet och konkurrenskraft på den inhemska marknaden.

Tyskland underströk vidare att Rukindo aldrig deltagit direkt i internationella anbudsinfordringar och därmed inte har konkurrerat direkt med andra internationella muddringsföretag. Rukindo har endast två gånger begärt anbudsunderlag, men däremot inte i någotdera fallet deltagit i anbudsinfordringen. Mudderverken skall ha hyrts ut inom ramen för underleverantörskontrakt endast under perioder av overksamhet. Rukindo skulle därmed inte ha haft något direkt inflytande över priserna för huvudanbudsgivarens prestationer, i synnerhet som det allmänna tillvägagångssättet var att denne inledde förhandlingar med de olika muddringsföretagen först efter att ha tilldelats kontraktet.

Slutligen lovade Tyskland vidta nödvändiga åtgärder för att göra det klart för den indonesiska parten vilka problem det är förbundet med att använda mudderverken utomlands.

VI

Enligt artikel 4.7 i det sjunde direktivet om stöd till varvsindustrin omfattas stödet inte av de maximigränser som kommissionen fastställt enligt artikel 4.2, om det beviljas som utvecklingsbistånd till ett utvecklingsland. Stödet kan anses förenligt med den gemensamma marknaden, om det uppfyller det villkor som OECD:s arbetsgrupp nr 6 har fastställt på detta område i sitt avtal om tolkningen av artiklarna 6–8 i OECD-överenskommelsen om exportkrediter för fartyg eller om det är i överensstämmelse med senare kompletteringar eller ändringar till ovan nämnda avtal ([1]). Alla sådana individuella stödprojekt skall förhandsanmälas till kommissionen, som sedan skall bedöma inslaget av utveckling för att försäkra sig om att stödet omfattas av det ovan nämnda avtalet.

I sin dom av den 5 oktober 1994 i mål C-400/92 (Tyskland mot kommissionen) fastslog EG-domstolen att det är genom att bedöma detta inslag av utveckling som kommissionen kan säkerställa att ett stöd enligt artikel 4.7, som har till syfte att minska kostnaderna för fartyg som är avsedda för utvecklingsländer, har ett äkta utvecklingssyfte med hänsyn till de specifika omständigheter som gäller för dess användning och inte, även om det motsvarar OECD-kriterierna utgör ett sådant stöd till ett varv i en medlemsstat som skall omfattas av maximigränsen ([2]).

På detta stadium fattar kommissionen beslut endast om fartyget KK Aru II. Användningen av fartygen CD Bantang Anai och FF Bali II håller ännu på att undersökas. Tyskland har bekräftat att fartyget KK Aru II inte har satts in endast i Indonesien, utan att det har använts utanför Indonesien under mer än 300 dagar sedan det levererades. Därför användes fartyget inte enligt kommissionens skrivelse om att godkänna stödet ([3]), och stödet användes därmed felaktigt.

Fartyget användes kommersiellt i Malaysia inom ramen för kontrakt som tilldelats genom anbudsinfordran. Det bör därvid beaktas att Malaysia inte ingår i förteckningen över länder som är berättigade till utvecklingsbistånd.

Tyskland framförde ett antal argument, enligt vilka inslaget av utveckling kvarstår och någon felaktig användning av stödet inte föreligger. Således skulle användningen utanför Indonesien inte strida mot huvudsyftet, som är att utveckla den indonesiska infrastrukturen. Det större djupgåendet påstås ha begränsat möjligheterna till alternativa insatser i andra hamnar och på andra vattenvägar i Indonesien. Användningen utanför Indonesien skall ha ägt rum för att begränsa perioderna av overksamhet och täcka en del av de fasta kostnaderna. Denna användning påstås ha tillämpats endast under perioder då fartygen annars inte skulle ha använts, och det skulle därför ha rört sig om en åtgärd för att använda ett utvecklingsbistånd så effektivt som möjligt.

Det kan inte uteslutas att dessa argument skulle ha godtagits, om det hade bevisats att användningen av fartygen utanför Indonesien var en engångsföreteelse både vad beträffar varaktigheten och den ekonomiska betydelsen, och att denna användning var följden av en utveckling som regeringen inte kunde påverka och som inte kunde förutses när stödet beviljades. Sedan 1994 har KK Aru II använts utanför Indonesien under mer än 300 dagar. En sådan insats kan inte betecknas som exceptionell. Dessutom användes fartyget för rent kommersiella ändamål i

([1]) Kommissionens skrivelse till medlemsstaterna SG(89) D/311 och SG(97) D/4341.
([2]) REG 1994, s. I-4724, punkt 21.
([3]) Skrivelse SG(94) D/6533.

ett land som inte kommer i fråga för utvecklingsbistånd, och det finns inget relevant samband mellan användningen av fartyget utanför Indonesien och användningen av detta för att utveckla landet i fråga. Det kan inte heller uteslutas att den intensiva användningen av fartyget utanför Indonesien medförde betydande ekonomiska vinster som gjorde stödet onödigt. Om kommissionen dessutom, när anmälan gjordes, hade vetat att fartyget skulle användas kommersiellt i Malaysia, skulle den inte ha godkänt stödet. Alla dessa skäl får kommissionen att betrakta stödet som onödigt.

Tyskland hävdar vidare att fartyget ställdes till förfogande på grundval av underleverantörskontrakt. Det påstås att Rukindo inte har deltagit direkt i internationella anbudsinfordringar och att det aldrig har konkurrerat direkt med andra företag som tillhandahåller muddringstjänster. Rukindo påstås sakna direkt inflytande över prisbildningen för den huvudanbudsgivare som deltar i anbudsinfordringen. Tyskland säger sig vidta nödvändiga åtgärder för att klargöra för Indonesien vilka problem som är förbundna med att fartygen används utomlands.

Kommissionen anser att dessa argument är irrelevanta, eftersom den kommersiella användningen av fartyget i ett land som inte kommer i fråga för utvecklingsbistånd inte kan godtas, trots att Rukindo inte deltagit direkt i denna handel. Dessutom måste det beaktas att Tyskland inte bestrider att fartygen salufördes till ett pris som låg under marknadspriset. Därför finns det fog för slutsatsen att användningen av fartygen inte motiverar något utvecklingsbistånd.

Därför anser kommissionen att det stöd som beviljades för byggandet av mudderverket KK Aru II vid varvet Volkswerft Stralsund och försäljningen av detta fartyg till Rukindo användes felaktigt. Dessutom kan stödet inte betraktas som ett äkta utvecklingsbistånd enligt artikel 4.7 i det sjunde direktivet om stöd till varvsindustrin. Stödet snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen på den gemensamma marknaden och påverkar handeln mellan medlemsstaterna på varvsområdet i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset enligt artikel 92.3 i EG-fördraget och särskilt enligt artikel 4.7 i direktivet om stöd till varvsindustrin.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det stöd som Tyskland beviljade för byggandet av mudderverket KK Aru II vid varvet Volkswerft Stralsund och försäljningen av detta mudderverk till Rukindo är oförenligt med den gemensamma marknaden, eftersom stödet användes felaktigt i strid med kommissionens godkännande (skrivelse (94) D/6533). Stödet kan inte betraktas som ett utvecklingsbistånd enligt artikel 4.7 i direktiv 90/684/EG.

Artikel 2

Tyskland skall upphäva det stöd som nämns i artikel 1 och kräva att det återbetalas. Återbetalningen skall ske enligt förfaranden och bestämmelser i tysk lagstiftning, inbegripet ränta som beräknas enligt den referensränta som används för bedömning av regionalstödsordningar och som löper från och med den dag stödet beviljades till den dag återbetalning sker.

Artikel 3

Tyskland skall inom två månader från delgivningen av detta beslut underrätta kommissionen om vilka åtgärder som har vidtagits för att följa beslutet.

Artikel 4

Detta beslut riktar sig till Förbundsrepubliken Tyskland.

Utfärdat i Bryssel den 25 februari 1998.

På kommissionens vägnar

Karel VAN MIERT

Ledamot av kommissionen